

FINANS
DANMARK

Konkurserne stiger – og flere virksomheder ventes under pres i de kommende måneder

Antallet af konkurser er taget til i den seneste tid. Det skyldes bl.a. en pukkel, der er bygget op under coronakrisen, hvor omfanget af konkurser var lavere end ellers. Nu udfordres virksomhederne af stigende priser på energi og materialer samt faldende efterspørgsel. Nogle kæmper også med ubetalte coronalån. Bankerne venter flere henvendelser i den kommende vinter og ser især udfordringer i byggeriet og en række serviceerhverv, der rammes, når danskerne skærer ned på forbruget. Heldigvis går de fleste virksomheder ind i vinteren med en sund økonomi og stærke balancer.

Konkurserne er over før-coronakrise niveau

På trods af coronaepidemiens vidtrækkende konsekvenser, lå antallet af konkurser i aktive virksomheder under nedlukningerne faktisk lidt under niveauet fra de foregående års langvarige økonomiske opsving, jf. figur 1. Det skyldes i høj grad de statslige hjælpepakker, der holdt hånden under virksomhederne i en usædvanlig tid, hvor man ellers kunne have frygtet mange konkurser i de brancher, der blev ramt af nedlukninger.

Notat

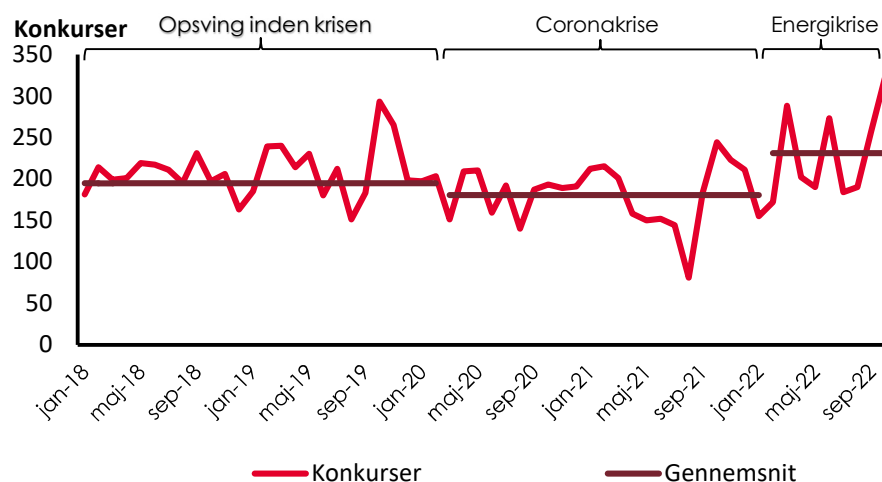
8. november 2022

Dok. nr. FIDA-1941317218-709001-

v1

Kontakt Søren Ballhausen

Figur 1. Konkurserne i aktive virksomheder er over niveau

Anm.: Gennemsnittet inden marts 2020 er beregnet fra januar 2015 til og med februar 2020, altså opsvinget i dansk økonomi inden coronaepidemien. Aktive virksomheder er virksomheder med beskæftigelse og/eller over én mio. kr. i omsætning. Sidste observation er oktober 2022.

Kilde: Danmarks Statistik.

Samtidig er det vigtigt at holde sig for øje, at coronakrisen som økonomisk krise faktisk var af begrænset omfang – økonomien kørte efter en kort opbremsning

videre på trods af nedlukningerne. Selv om flere virksomheder – især i service- og oplevelsesøkonomien – oplevede store udfordringer under coronakrisens nedlukninger, gik både familierne og det store flertal af virksomheder ind i krisen med en sund økonomi og god polstring. Og den økonomiske aktivitet og beskæftigelsen blev mere end reetableret, inden de sidste coronarestriktioner var løftet. Folk skruede groft sagt op for indkøb til hjemmet og ombygningsprojektet som erstatning for turene i teater, på restaurant og til udlandet.

De omfattende hjælpepakker holdt hånden under de virksomheder, der var ramt af nedlukningerne. Det gav også tryghed om ansættelser og bidrog til, at den økonomiske opbremsning blev så kortvarig, som den gjorde. Blandt tiltagene var udsatte betalingsfrister for nogle af virksomhedernes moms- og skattebetalinger, mens andre af disse betalinger blev til lån hos Skatteforvaltningen. Dermed skubbede en række virksomheder deres økonomiske forpligtelser foran sig, hvilket er med til at forklare, at antallet af konkurser faldt på trods af nedlukningerne.

Efter hjælpepakkerne er udfaset, og de første tilbagebetalingsfrister er overskredet, er det derfor naturligt, at antallet af konkurser er øget igen. Det afspejler blandt andet en normalisering af virksomhedsdynamikken, hvor urentable virksomheder lukker ned, og nye kommer til.

Antallet af konkurser ligger aktuelt også højere end i årene op til coronaepidemien. Det er der en række forklaringer på. Ud over, at coronatiltagene har skubbet en pukkel af konkurser foran sig, har vi samtidig ramt en energikrise, der rammer mange virksomheder i form af højere inputpriser, flaskehalse i forsyningerne, mangel på arbejdskraft og faldende efterspørgsel i takt med, at danskernes købekraft udhules af den høje inflation. Selv om mange virksomheder går godt rustet ind i de nye udfordringer, er der nogle, som ikke kan modstå de mange udfordringer.

Flere konkurser mod slutningen af året

Ser vi nærmere på den seneste udvikling i det samlede antal konkurser, er det også her tydeligt, at konkurserne ligger over niveau i forhold til perioden inden coronakrisen, jf. figur 2. Figuren viser dog også, at man skal være varsom med at tolke for hårdt på stigningen i september og oktober; det er et normalt mønster, at antallet af konkurser vokser gennem efteråret, og dertil kommer, at antallet af konkurser aftog igen i slutningen af oktober og nu ligger tæt på før-krise-niveauet for november.

Notat

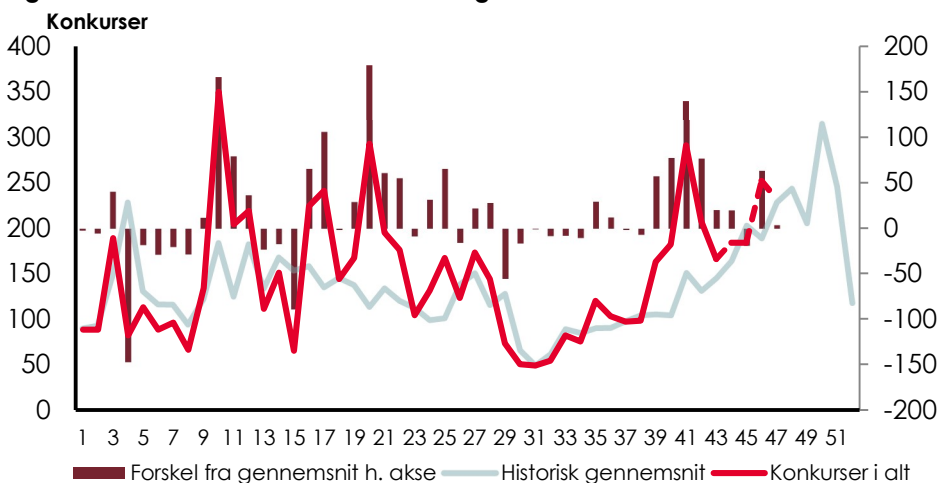
8. november 2022

Dok. nr. FIDA-1941317218-709001-

v1

Figur 2. Sæsonmønster forklarer del af stigende konkurser

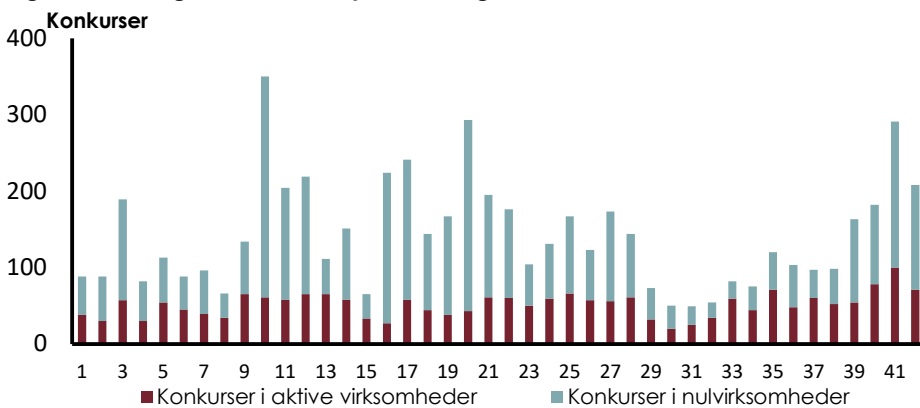
Anm.: Ugeobservationer for år 2022. Det historiske gennemsnit er beregnet på perioden 2015-2019. Fra uge 44 er tallene fra konkurser.dk.
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

Notat

8. november 2022
Dok. nr. FIDA-1941317218-709001-
v1

Det er typisk såkaldte *nulvirksomheder* – det vil sige virksomheder uden ansatte og med en omsætning under 1 mio. kr. – der både fylder mest og driver de største udsving i det samlede antal konkurser, jf. figur 3. Konkurserne i de aktive virksomheder er også øget, men ikke i større omfang. Der er dog heller ikke samme tendens til en stigning mod årets slutning i konkurserne blandt aktive virksomheder, som der er blandt nulvirksomhederne.

Figur 3. Udsving i konkurser skyldes særligt nulvirksomheder

Anm.: Ugeobservationer for år 2022. Aktive virksomheder er virksomheder med beskæftigelse og/eller over én mio. kr. i omsætning.
Kilde: Danmarks Statistik.

Konkurserne bredt fordelt blandt brancherne

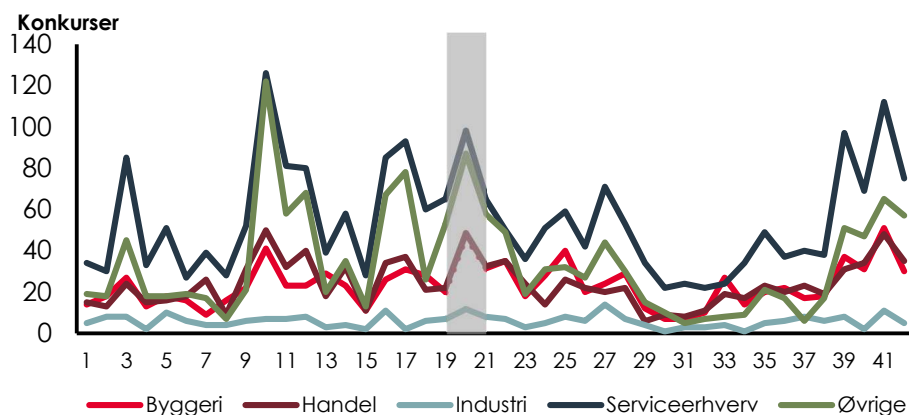
Ser vi på konkurserne på tværs af hovedbrancher, er det kun industrien, der ikke oplever et øget omfang, jf. figur 4. Ellers virker konkurserne i de andre hovedbrancher til overordnet at følge hinanden – selvom omfanget er størst blandt serviceerhverv, både før og efter stigningen.

Energikrisen har – ikke mindst i lyset af de stoppede gasleverancer fra Rusland – medført, at virksomhedernes udgifter til energi er steget markant – det gælder i

sagens natur især for virksomheder, der bruger meget energi. Dem finder vi bl.a. i industrien med betonvirksomheder, brødfabrikker og mejerier som udtalte eksempler. Konkurserne er dog ikke begyndt at stige endnu i industrien. De andre hovedbrancher er dog også ramt af højere energipriser, ikke mindst i servicesektoren, hvor hoteller og restauranter samt virksomheder inden for handel, kultur og fritid har væsentlige energiomkostninger forbundet med f.eks. køkkendrift og opvarmning af lokaler.

Figur 4. Konkursstigningen i 2022 er bredt fordelt på brancher

Anm.: Ugeobservationer for år 2022. sidste observation er uge 42. Brancheinddelingen følger Danmarks Statistiks definition. Grundet databegrænsninger er data imputeret i uge 20 og 21 på baggrund af tal fra Danmarks Statistisk, perioden er markeret med gråt.

Kilde: Konkurs.dk, Danmarks Statistik og egne beregninger.

Virksomhederne er også udfordret på andre kanter. Der er historisk høj inflation og udsigterne til hvornår den falder er usikker, hvilket bevirker, at forbrugertilliden er historisk lav. Husholdningerne holder derfor igen med forbruget og bliver mere prisbevidste.

En sådan prisbevidsthed kan særligt presse virksomheder, der sælger forlystelser eller såkaldte luksusgoder, som kan være nemmere at skære væk for forbrugerne end mere basale ting som mad og varme. For disse virksomheder kan det være svært at sende de stigende omkostninger videre til kunderne gennem højere priser, da det kan få kunderne til at skruer endnu mere ned for den del af forbruget.

Ser vi nærmere på udviklingen i konkurs i servicesektoren, er det derfor ikke mindst blandt hoteller og restauranter samt rejsebureauer mv. vi kan konstatere et stigende antal konkurs i de seneste uger og måneder, jf. figur 5. Inden for handel kunne det være forbrugerne skiftede deres forbrug fra specialforretninger, som bagerier, over til mere prisvenlige alternativer, som bagværk fra supermarkeder, for eksempel.

Notat

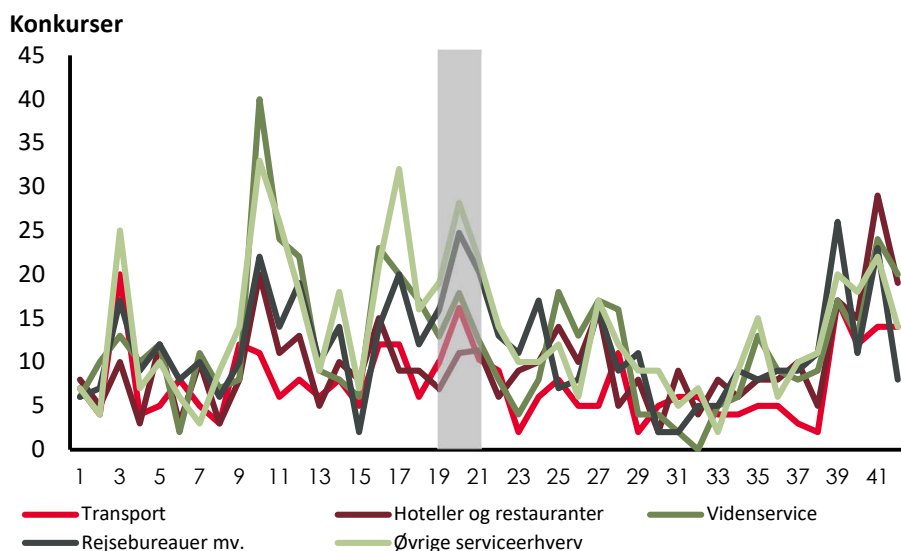
8. november 2022

Dok. nr. FIDA-1941317218-709001-v1

Byggeriet er ramt af stigende priser på mange råvarer ud over energi og kæmper samtidig med faldende efterspørgsel fra kunderne. Boligmarkedet er under afkøling, og nybyggeriet er gået kraftigt tilbage. Den store efterspørgsel på energirenoveringer og skift til billigere varmekilder vil dog bidrage til at begrænse faldet i aktivitet i byggeriet.

Figur 5. Flere konkurser især blandt hoteller og restauranter

Notat

8. november 2022

Dok. nr. FIDA-1941317218-709001-v1

Anm.: Ugeobservationer for år 2022. Sidste observation er uge 42. Grundet databegrænsninger er data imputeret i uge 20 og 21 på baggrund af tal fra Danmarks Statistisk, perioden er markeret med gråt.

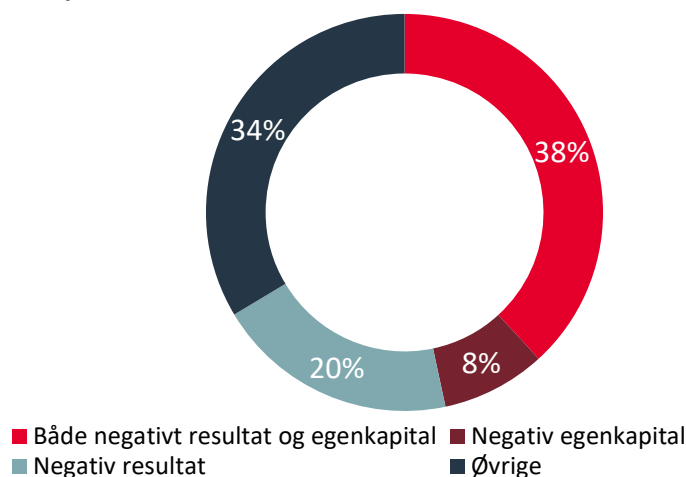
Kilde: Konkurs.dk, Danmarks Statistik og egne beregninger

Flertallet af konkursramte virksomheder havde økonomiske problemer inden energikrisen

Mange af de virksomheder, der er gået konkurs i 2022, havde problemer med økonomien, allerede inden energikrisen ramte. Det fremgår af deres nøgletal fra de aflagte regnskaber fra de foregående år. Knap 2/3 af de konkursramte virksomheder havde således negativ indtjening eller soliditet i det sidst kendte regnskab, før vi gik ind i 2022, jf. figur 6.

Figur 6. Knap 2/3 havde rod i økonomien inden konkurs

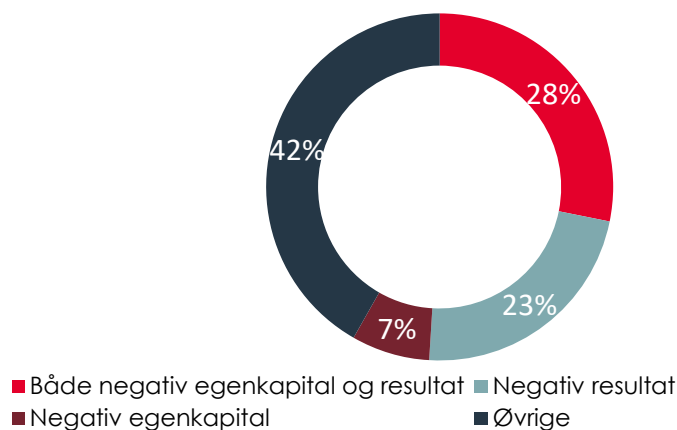
Anm.: Nøgletallene er fra det senest kendte årsregnskab i perioden 2017-2021.
Kilde: Konkurs.dk, Duns and Bradstreet og egne beregninger

Nogle virksomheder kom dog – på trods af hjælpepakker mv. – i alvorlig klemme under coronakrisen, og de økonomiske udfordringer kan derfor være en konsekvens af nedlukningerne mv. under epidemien. Det kan vi tage højde for ved kun at se på de regnskaber, som dette års konkursramte virksomheder aflagde senest i 2019 – altså før coronakrisen ramte. Det viser sig, at knap seks ud af ti af de konkursramte virksomheder havde udfordringer i form af negativ indtjening eller soliditet allerede før, coronakrisen ramte, jf. figur 7.

Notat

8. november 2022
Dok. nr. FIDA-1941317218-709001-
v1

Figur 7. Knap seks ud af ti konkursramte virksomheder i 2022 havde udfordringer, før coronakrisen ramte

Anm.: Nøgletallene er fra det senest kendte regnskab i perioden 2017-2019.
Kilde: Konkurs.dk, Duns og Bradstreet og egne beregninger.

Den samme grundlæggende pointe træder frem, når vi ser på de konkursramte virksomheder i 2022, som har aflagt regnskab både før og under coronakrisen. Blandt dem ser vi, at to ud af tre havde økonomiske problemer enten før eller under coronakrisen¹ – mange (29 pct.) havde problemer både før og under krisen, men der var også en gruppe (22 pct.), som gik ind i coronakrisen med positive nøgletal, men oplevede udfordringer under nedlukningerne. Endelig ser vi en mindre gruppe (15 pct.), som faktisk gik fra negative nøgletal før coronakrisen til positive nøgletal under nedlukningerne.

Det understreger en vigtig pointe, at virksomhederne påvirkes af mange andre faktorer end dem, som rammer hele samfundsøkonomien – hvilket er en del af den normale virksomhedsdynamik, hvor en række virksomheder lukker og går konkurs selv midt i en stærk højkonjunktur.

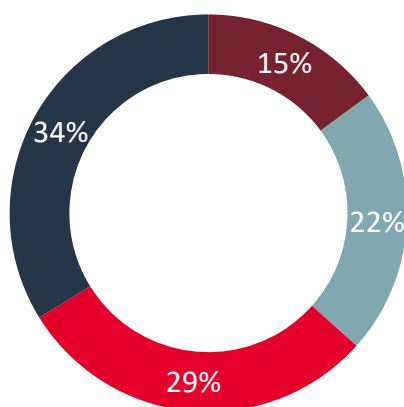
Notat

8. november 2022

Dok. nr. FIDA-1941317218-709001-

v1

Figur 8. Størstedelen af de konkursramte virksomheder havde rod i økonomien før og under coronakrisen

- Problem før corona
- Problem under corona
- Både problemer før og efter corona
- Ingen problemer før og efter corona

Anm.: Problem er defineret som negativt resultat og/eller negativ egenkapital. Nøgletallene for problemer før coronakrisen er det senest kendte regnskab fra 2019 og tilbage til 2017. Nøgletallene for problemer under coronakrisen er det senest kendte regnskab fra 2021 og tilbage til 2020. Der er kun medtaget virksomheder vi har nøgletal på før og under corona.

Kilde: Konkurs.dk, Duns og Bradstreet og egne beregninger

¹ Bemærk, at andelen af virksomheder der ifølge figur 8 var i økonomiske problemer inden corona, afviger fra opgørelsen i figur 7. Det skyldes, at datagrundlaget er mindre i figur 7, da vi kræver både at have regnskabstal før og under corona. Intuitionen er, at virksomheder, der har regnskaber for begge perioder har haft normal drift, tættere på deres konkurs i 2022, og derfor sandsynligvis har haft bedre økonomi inden corona, i forhold til virksomheder, der ikke har aflagt regnskab under coronakrisen, men stadig først gik konkurs i 2022.

Udsigterne for den kommende tid

Grundlæggende kom Danmark godt igennem coronakrisen – både husholdninger og virksomheder var velkonsoliderede, bankerne stod klar, og fra politisk side indførte man omfattende hjælpepakker. Vi går derfor også ind i energikrisen med en stærk økonomi for både husholdninger og virksomheder.

Men som beskrevet ovenfor, møder nogle brancher store udfordringer på flere fronter i den kommende tid - stigende inputpriser og faldende efterspørgsel udfordrer mange brancher. Samtidig har en række virksomheder samtidig coronalån, der ikke er betalt tilbage endnu – det gælder især rejsebureauer mv. og hoteller og restauranter samt i lidt mindre grad byggeri.² Det er netop nogle af disse brancher, der står over for væsentlige udfordringer under energikrisen.

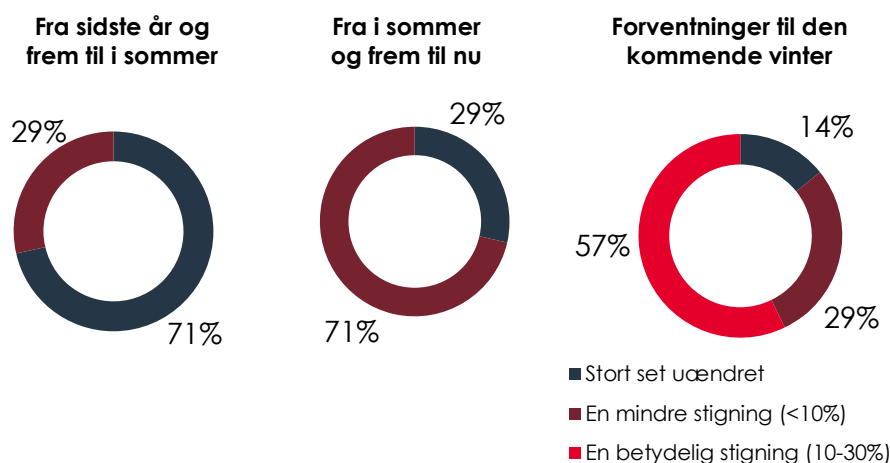
I bankerne er forventningen også, at udfordringerne bliver større i de kommende måneder. Det fremgår af en spørgeundersøgelse, vi har udført blandt de syv største banker. Den viser bl.a., at hvor to ud syv oplevede lidt flere henvendelser fra deres erhvervs kunder i perioden frem til sommeren, er der fem ud af syv, der har oplevet det siden i sommer, jf. figur 9. Til gengæld venter seks af de syv banker flere henvendelser i den kommende vinter, og af dem venter fire, at omfanget vil stige betydeligt. Spørgeundersøgelsen afslører desuden, at virksomhederne efter bankernes vurdering grundlæggende går velpolstrede ind i krisen, hvilket er med til at forklare, at de endnu ikke har oplevet flere henvendelser.

Notat

8. november 2022

Dok. nr. FIDA-1941317218-709001-v1

Figur 9. Bankerne forventer flere henvendelser fra erhvervs kunder over vinteren

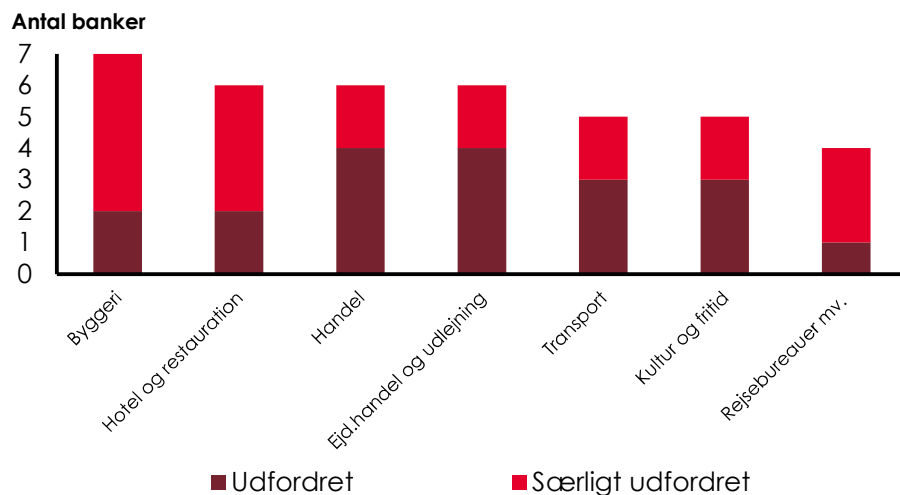
Kilde: Spørgeskemaundersøgelse stillet til de syv største pengeinstitutter.

² Skattestyrelsens branchefordeling over tilbagebetaling af coronalån, opdateret 31. oktober 2022 ([Coronalån for omkring 19,2 mia. kr. er betalt | Skattestyrelsen \(sktst.dk\)](#))

Bankerne venter særlige udfordringer i de brancher, der er omtalt ovenfor – det gælder især byggeriet, hotel og restauration samt handel, men også en række andre serviceerhverv, jf. figur 10. Det er i øvrigt i de samme brancher, at flest virksomheder selv vurderer, at de ser nogen eller meget stor risiko for afvikling over de næste tre måneder.³

Figur 10. Bankerne venter særlige udfordringer i byggeriet og en række serviceerhverv

Notat

8. november 2022
 Dok. nr. FIDA-1941317218-709001-
 v1

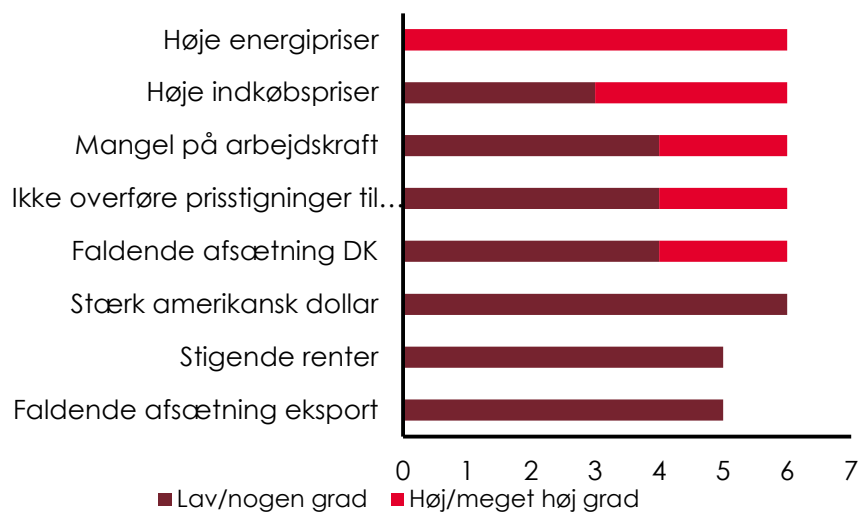
Anm.: En branche er medtaget i figuren, hvis mindst 4 banker har svaret, at branchen er udfordret og mindst 1 bank har svaret, at branchen er særligt udfordret.
 Kilde: Spørgeskemaundersøgelse stillet til de syv største pengeinstitutter.

Spørgeundersøgelsen viser også, at bankerne især ser udfordringer blandt de mindre erhvervskunder, og den bekræfter, at de væsentligste udfordringer knytter sig til høje inputpriser, især når disse ikke kan sendes videre til kunderne, jf. figur 11. Faldende efterspørgsel og afsætning er også en væsentlig udfordring, ligesom en række virksomheder fortsat har svært ved at hyre den arbejdskraft, de har brug for. Endelig udfordres nogle kunder også af det stigende renteniveau.

³ Jf. Danmarks Statistiks konjunkturbarometre.

**Figur 11. Høje energipriser udfordrer mindre erhvervskunder
SMV**

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse stillet de 7 største pengeinstitutter

Notat

8. november 2022

Dok. nr. FIDA-1941317218-709001-
v1

